T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 820
KARAR NO : 2019 / 117
KARAR TR : 25.2.2019

ÖZET : Davacının maliki iken Orman Genel Müdürlüğünce açılan dava sonucu, orman olarak hazine adına tapuya kayıt ve tesciline hükmedilen taşınmazın, 6292 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında bedelsiz olarak iadesi, taşınmazın iade edilmeyecek yerlerden olduğunun tespiti halinde, eş değer bir taşınmazın verilmesi, bunun mümkün olmaması ya da önerilen taşınmazın kabul edilmemesi halinde taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin hak sahibi davacıya ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile, taşınmazın rayiç değerinin, yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Z.T.
Vekili : Av. M.K.
Davalılar
(Adli yargıda): 1-Maliye Hazinesini İzafeten Kocaeli Defterdarlığı
Vekili : D.O.T.
2-İzmit Tapu Müdürlüğü
Vekili : Av. K.Ö.
Davalı
(İdari yargıda) : Kocaeli Valiliği

OLAY : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin, Kocaeli, İzmit, 2. Bölge, Hikmetiye Köyü, Acıelma Mevkii, Pafta:4, Parsel: 121'de kayıtlı 4060 m2 taşınmazın maliki iken; Orman Genel Müdürlüğünce, taşınmazın orman olduğu iddiası ile müvekkili aleyhine dava açıldığını; Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:1993/535, K:1995/506 sayılı kararı ile tapu kaydının iptali ve taşınmazın orman olarak hazine adına tapuya kayıt ve tesciline hükmedilmiş olduğunu; 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 7. maddesi uyarınca, tapu maliklerine tapudan doğan hakların iadesi yönünde haklar tanındığını; 29.11.2013 tarihli dilekçe ile, 6292 sayılı Kanunun 7. maddesine göre, taşınmazın müvekkiline iadesi, taşınmazın iade edilmeyecek yerlerden olduğunun tespiti halinde, aynı maddenin son fikrasına göre eş değer bir taşınmazın verilmesi, eş değer bir taşınmazın teklif edilmemesi ya da teklif edilecek taşınmazın hak sahibi müvekkili tarafından kabul edilmemesi halinde (345 sıra nolu Milli Emlak Genel Tebliği kapsamında) taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin hak sahibi müvekkiline ödenmesini talep ettiklerini, taleplerinin Kocaeli Defterdarlığı tarafından, her hangi bir gerekçe gösterilmeksizin reddedildiğini; bunun hukuksal temelden yoksun, keyfi bir karar olduğunu; idarenin tutumunun, Mülkiyet Hakkının ve özellikle Tapu Siciline Güven İlkesinin yok sayılmasına yönelik düzenlemelere/sorunlara çözüm getirme potansiyeline sahip olan 6292 sayılı kanunun amacına da aykırı olduğunu; idarenin, kanunda tanınan hakları açıkça ve bilinçli olarak tanımadığını; 6292 sayılı Yasanın 7.maddesinin/son/4.fikrasına göre; ilgililerine iade edilmesi gereken taşınmazlardan orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazların ilgililerine iade edilmeyeceği, bu taşınmazların yerine, idarece belirlenen ve ilgililerince itiraz ve dava konusu edilmeksizin kabul edilen rayiç bedellerinin ödenebileceği veya rayiç bedellerine uygun taşınmazlar verilebileceği denildiğini hükmün bu son cümlesinde ödenir yerine "... ödenebilir", verilir yerine "... verilebilir" denilmekte ise de bu (7) maddenin ilk fikrasında,"... iade edilir" denildiğini; eşitlik kuralı açısından son fikra hükmünü takdiri değil "emredici" hüküm saymak gerektiğini, nitekim yasanın bu maddesinin uygulanmasına ilişkin olan Tebliğin 14/2 a ve b fikrasındaki hükümlerin "emredici" hüküm niteliğinde olduklarını; 6292 sayılı yasa ile yürürlüğe girmiş olan bu özel hükümler dışında, Medeni Kanunun 1007. maddesi kapsamında da müvekkili adına tazminat taleplerinin kabulünün gerektiğini; çünkü, müvekkilinin, dava konusu taşınmazın Tapu Kaydına Güvenerek bedelini ödemiş olduğunu; müvekkilin tapusunun, taşınmazın orman olarak nitelendirilmesi ile geçersiz sayılıyorsa, tapu siciline güven ilkesinin bir gereği olarak davacıya taşınmaz bedelinin ödenmesinin hukukun ve vicdanın gereği olduğunu; bu vesile ile bu güne kadar devletin verdiği tapunun geçersiz sayılması ile uğranılan zararların giderilmemesi durumunda, Anayasa Mahkemesi'ne ya da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuru haklarını kullanacaklarını; öte yandan, MK 1007.maddeye göre 6292

sayılı yasanın 7. maddesi daha özel bir hüküm olduğundan ve özel hükmün öncelikle uygulanması gerektiğinden; 6292 sayılı kanunun 7.maddesinin devletin tazminat ödeme yükümlülüğünü açıkça hükme bağlamış olması nedenlerine göre; MK. Md. 1007'den önce taleplerinin yerinde bulunması halinde 6292 sayılı Kanuna göre davanın kabulünün gerektiğini; yerleşik içtihatların, MK 1007'ye göre açılacak davaların Tapu Sicil Müdürlüğü'ne karşı Adli Yargıda açılması yönünde olduğunu; 6292 sayılı yasa yeni bir yasa olduğundan, bu yasaya dayanılarak açılacak davalarda yargı yolunun adli mi, idari yargı mı olduğu tartışılabilirse de davanın, MK 1007'ye göre açılan davalara büyük ölçüde benzemesi, hatta 6292 sayılı yasanın 7. maddesinin, MK md. 1007'nin özel bir hali olması nedeniyle bu davanın da adli yargıda açılması gerektiği kanısında olduklarını ifade ederek; dava konusu taşınmazın değer tespitine göre ortaya çıkacak değerine bağlı olarak, fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı olmak üzere şimdilik 1.000.-TL'nin davalı idarelerden, müştereken ve müteselsilen tahsil edilerek davacıya ödenmesine; İdareye başvuru tarihinden itibaren yürütülmek üzere yasal faize karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KOCAELİ 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 22.12.2015 gün ve E:2014/693, K:2015/555 sayı ile, "(…) Dava 6292 sayılı Yasanın 7. maddesi veya bu istem yerinde görülmezse MK.nun 1007. maddesi uyarınca tapusu iptal edilen taşınmaz için tazminat istemidir.

Dava konusu Hikmetiye köyü, 121 parsel sayılı taşınmaz davacı adına kayıtlı iken Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1993/535 -1995/506 sayılı kararı ile orman idaresinin açmış olduğu dava sonunda kesinleşen orman kadastro haritası içerisinde orman sayılan yerlerden olduğu kabul edilerek tapu kaydının iptal edildiği ve orman olarak hazine adına tesciline karar verildiği iş bu kararın 05/11/1997 tarihinde temyiz incelemesinden geçerek kesinleşmiş olduğu görülmüştür. Davacı 6292 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ile Milli Emlak Müdürlüğüne 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı ile iptal edilen 121 parsel sayılı taşınmazın iadesi veya iade taleplerinin kabul edilmemesi halinde rayiç değerinin tespiti ile bu bedelin ödenmesini talep eden 29/11/2013 tarihli dilekçe ile başvurmuş, idarece yapılan inceleme sonucunda davacıya taleplerinin 6292 sayılı yasanın 7. maddesine göre iade hakkından yararlanmalarının mümkün olmadığı bildirilmiş ve bildirim 05/08/2014 tarihinde davacıya tebliğ edilmiştir. Bu tebliğ üzerine davacı vekili mahkememizde 25/08/2014 tarihinde iş bu davayı açmıştır.

Dosyada toplanan tüm belgeler birlikte değerlendirildiğinde, davacının talebi adına tapuda kayıtlı taşınmazın orman olması nedeniyle tapusunun iptal edildiğinden değerinin 6292 sayılı Yasanın 7. maddesi veya bu talepleri yerinde görülmezse M.K. 1007. maddesine göre bedelin tazmini istemidir. Davacının M.K. 1007. maddesine göre talebi değerlendirildiğinde, tapunun 05/11/1997 tarihinde kesinleşen mahkeme kararı ile iptal edildiği davanın ise 25/08/2014 tarihinde açıldığı, bu tür davalarda 10 yıllık zaman aşımı uygulanması gerektiği ve davalılar vekilinin süresinde vermiş olduğu cevap dilekçesinde zaman aşımı defini ileri sürdüğü görülmekle bu talebinin zaman aşımına uğradığı anlaşılmakla talep 6292 sayılı yasanın 7. maddesine göre değerlendirilmiştir. Anılan yasanın 7. Maddesinin son fikrasında "Bu maddeye göre ilgililerine iade edilmesi gereken taşınmazlardan orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazlar ilgililerine iade edilmez. Bu taşınmazların yerine, idarece belirlenen ve ilgililerince itiraz ve dava konusu edilmeksizin kabul edilen rayiç bedelleri ödenebilir veya rayiç bedellerine uygun taşınmazlar verilebilir." şeklinde düzenleme getirilmiştir. Anılan hükme göre yapılan başvuruda bedel veya aynen iade talep edilmiş, idare nizalı yerin orman olduğu gerekçesiyle iade talebini reddetmiş, bedelle ilgili ise herhangi bir karar vermemiştir. 6292 Sayılı Yasaya göre bedelin idarece belirlenmesi hükme bağlanmış olduğundan mahkememizce idarenin yapacağı bir işlemin yapılması mümkün olmayıp bedel belirlenmemesi ve iade konusunda bir karar verilmemesi hususundaki idari karara karşı davacının ancak idare mahkemesinde dava açabileceği ve bu tür bir talebin idare mahkemesinde açılacak bir davada değerlendirilmesi gerektiğinden yargı yolu bakımından bu talebin de reddine, tapu sicil müdürlüğünün davacının dayandığı idari işlemde taraf olmadığı ve mahkeme kararı ile tapunun iptal edildiği anlaşılmakla bu davalı hakkındaki davanın ise husumetten reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Davalı Tapu Sicil Müdürlüğü hakkındaki davanın husumetten reddine, Diğer davalı hakkındaki talebin ise idari yargıda görülmesi gerektiğinden dava dilekçesinin bu nedenle reddine…" karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 20.Hukuk Dairesince, 12.4.2018 gün ve E: 2016/5168, K:2018/2875 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, 6292 sayılı Kanunun 7. maddesine göre taşınmazın müvekkiline iadesi, aynı maddeye göre taşınmazın iade edilmeyecek yerlerden olduğunun tespiti halinde, 7. maddenin son fikrasına göre eş değer bir taşınmazın verilmesi, eş değer bir taşınmazın teklif edilmemesi ya da teklif edilecek taşınmazın hak sahibi müvekkili tarafından kabul edilmemesi halinde taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin hak sahibi müvekkiline ödenmesine ilişkin 29.11.2013 tarihli başvurularının reddine ilişkin Kocaeli Valiliği, Defterdarlık Milli Emlak Dairesi Başkanlığı, İzmit Emlak Müdürlüğünün 31.07.2014 tarih ve 45997973 / 41010103087 - 5115 sayılı işlemin iptaline; dava konusu taşınmazın idarece güncel değerinin tespiti ve buna göre taşınmazın rayiç değerinin, yasal faiziyle birlikte müvekkiline ödenmesine karar verilmesi istemiyle, 1)Maliye Hazinesini İzafeten, Kocaeli Defterdarlığı, 2) Kocaeli İzmit Tapu Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

Kocaeli 2.İdare Mahkemesi Kocaeli Defterdarlığı ile Kocaeli İzmit Tapu Müdürlüğünü hasım mevkiinden çıkarılmasına, davanın Kocaeli Valiliği husumetiyle incelenmesi gerektiğine karar vermiştir.

KOCAELİ 2.İDARE MAHKEMESİ: 26.9.2018 gün ve E:2018/670 sayı ile, "(…)usul hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idari yargının görev alanı; idare hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlemler, idari eylemler ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar nedeniyle açılan davaların görüm ve çözümüyle sınırlıdır.

6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına

Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2'nci maddesi gereğince, Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin değerlendirilmesi, yeni orman alanlarının oluşturulması, nakline karar verilen Devlet ormanları içinde veya bitişiğinde bulunan köyler halkının yerleştirilmesi ve orman köylülerinin kalkındırılmasının desteklenmesi ile Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. Bu Kanun, 6831 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerler ile Hazineye ait tarım arazileri hakkında uygulanır." hükmüne yer verilmiş olup; "2/A veya 2/B belirtmelerinin terkini ve iade edilecek taşınmazlar" başlıklı 7. maddesinde ise, "(1) İlgililer tarafından idareye başvurulması ve idarece bu başvuru üzerine veya resen yapılan inceleme ve araştırma sonucunda doğruluğu tespit edilmesi hâlinde;

a)Tapu ve kadastro veya imar mevzuatına göre ilgilileri adına oluşturulan ve tapuda halen kişiler adına kayıtlı olan taşınmazlardan Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/A veya 2/B belirtmesi bulunan veya konulan taşınmazların tapu kayıtları bedel alınmaksızın geçerli kabul edilir ve tapu kütüklerindeki 2/A veya 2/B belirtmeleri terkin edilerek tescilleri aynen devam eder, aynı gerekçeyle bu nitelikteki taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir, açılan davalar sonucunda tapularının iptaliyle Hazine adına tesciline karar verilen, kesinleşen ve tapuda henüz infaz edilmeyen taşınmazlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır. Ancak bu kararlardan infaz edilerek tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmazlar ise, ilgilileri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurulması hâlinde, bedelsiz olarak önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarına iade edilir." düzenlemeleri yer almıştır.

Dava dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin birlikte incelenmesinden; davacı tarafından, Kocaeli İli, İzmit İlçesi, Hikmetiye Köyü, Acıelma mevkii, 4 pafta, 121 parsel numaralı taşınmazın 6292 sayılı Kanunun 7. maddesi uyarınca iadesi veya bu istem yerinde görülmezse eşdeğer bir taşınmazın verilmesi, bu da kabul edilmezse taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin ödenmesi istemiyle Kocaeli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davada, Mahkeme'nin 22.12.2015 tarih ve E:2014/693, K:2015/555 sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddine karar verildiği, iş bu karara karşı davacı tarafın temyiz yoluna başvurması sonrasında Yargıtay 20. Hukuk Dairesi'nin 12.04.2018 tarih ve E:2016/5168, K:2018/2875 sayılı kararıyla temyiz itirazlarının reddine karar verilmesi ve bu karara karşı taraflarca karar düzeltme talebinde bulunulmamasıyla kararın 16.05.2018 tarihinde kesinleşmesi üzerine Mahkememiz'de bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta ve davacı tarafından dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesinin dava dilekçesinde ayrıca istendiği görülmektedir.

Uyuşmazlık konusu olay ile anılan mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden; tapu ve kadastro veya imar mevzuatına göre ilgilileri adına oluşturulan taşınmazlara ilişkin olarak açılan davalar sonucunda mahkemelerce kişiler adına olan tapuları iptal edilerek; orman vasfıyla tapuda Hazine adına tescil edilen ve daha sonra Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan veya doğrudan Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerlerden olduğu gerekçesiyle Hazine adına tapuya tescil edilenlerin yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde başvurulması şartıyla ilgililerine iade ve tapu kütüklerindeki 2/A veya 2/B belirtmelerinin terkin edileceği anlaşılmakta olup, yasa maddesinin "2/A veya 2/B belirtmelerinin terkini" şeklindeki başlığından anlaşılacağı üzere gerek anılan terkinlerin, gerekse yasa kapsamındaki taşınmazların ilgililere iadesinin sonuç itibariyle tapu kayıtlarında değişiklik gerektirdiği ve verilecek bir iptal kararının uygulanmasının bu sonucu doğuracağı, dolayısıyla dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının değil, tapu kayıtlarında değişiklik meydana getirebilecek bir şekilde karar vermeye yetkili olan adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmış olup, Kocaeli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/693 esas sayılı dosyasında verilen ve kesinleşen görevsizlik kararı da dikkate alındığında olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Mahkemeniz'e gönderilmesi gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle; Kocaeli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/693 esas sayılı dava dosyasının temini ile Mahkememiz'in söz konusu dosyasıyla birlikte 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25.2.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Yasa'nın 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın "tarafları, konusu ve sebebinin aynı" olması koşulunun öngörülmüş bulunması ve adli yargı yerince; "Tapu Sicil Müdürlüğünün davacının dayandığı idari işlemde taraf olmadığı ve mahkeme kararı ile tapunun iptal edildiğinden bahisle, bu davalı hakkındaki davanın husumetten reddine karar verilmesi karşısında; adli ve idari yargı yerleri arasında her iki yargı yerinde ortak talep olan "6292 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında taşınmazın davacıya bedelsiz devredilmesine ilişkin 29.11.2013 tarihli başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile taşınmazın rayiç değerinin idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte ödenmesi" istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu; idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının maliki iken Orman Genel Müdürlüğünce açılan dava sonucu, orman olarak hazine adına tapuya kayıt ve tesciline hükmedilen Kocaeli İli, İzmit İlçesi, Hikmetiye Köyü, Acıelma mevkii, 4 pafta, 121 parsel numaralı taşınmazın, 6292 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında bedelsiz olarak iadesi, taşınmazın iade edilmeyecek yerlerden olduğunun tespiti halinde, eş değer bir taşınmazın verilmesi, bunun mümkün olmaması ya da önerilen taşınmazın kabul edilmemesi halinde taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin hak sahibi davacıya ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Kocaeli Valiliği, Defterdarlık Milli Emlak Dairesi Başkanlığı, İzmit Emlak Müdürlüğünün 31.07.2014 tarih ve 45997973 / 41010103087 - 5115 sayılı işlemin iptali ile, adli yargı yerinde; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla taşınmazın değeri olarak şimdilik 1.000,00TL'nin tazmini; idari yargı yerinde ise taşınmazın idarece güncel değerinin tespiti ve buna göre taşınmazın rayiç değerinin, yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde; " (1) Bu Kanunun amacı; 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesi gereğince, Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin değerlendirilmesi, yeni orman alanlarının oluşturulması, nakline karar verilen Devlet ormanları içinde veya bitişiğinde bulunan köyler halkının yerleştirilmesi ve orman köylülerinin kalkındırılmasının desteklenmesi ile Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

(2) Bu Kanun, 6831 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerler ile Hazineye ait tarım arazileri hakkında uygulanır." hükmüne,

"Tanımlar" başlıklı 2.maddesinde; "(1) Bu Kanunun uygulanmasında;(…)

b) 2/B alanları: 6831 sayılı Kanunun 20/6/1973 tarihli ve 1744 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi ile 23/9/1983 tarihli ve 2896 sayılı, 5/6/1986 tarihli ve 3302 sayılı kanunlarla değişik 2 nci maddesinin birinci fikrasının (B) bendine veya kesinleşmiş mahkeme kararlarına göre Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan ve çıkarılacak yerleri,

(…)

ifade eder." hükmüne;

"2/A veya 2/B belirtmelerinin terkini ve iade edilecek taşınmazlar" başlıklı 7. maddesinde " (1) İlgililer tarafından idareye başvurulması ve idarece bu başvuru üzerine veya resen yapılan inceleme ve araştırma sonucunda doğruluğu tespit edilmesi hâlinde;

a) Tapu ve kadastro veya imar mevzuatına göre ilgilileri adına oluşturulan ve tapuda halen kişiler adına kayıtlı olan taşınmazlardan Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/A veya 2/B belirtmesi bulunan veya konulan taşınmazların tapu kayıtları bedel alınmaksızın geçerli kabul edilir ve tapu kütüklerindeki 2/A veya 2/B belirtmeleri terkin edilerek tescilleri aynen devam eder, aynı gerekçeyle bu nitelikteki taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir, açılan davalar sonucunda tapularının iptaliyle Hazine adına tesciline karar verilen, kesinleşen ve tapuda henüz infaz edilmeyen taşınmazlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır. Ancak bu kararlardan infaz edilerek tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmazlar ise, ilgilileri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurulması hâlinde, bedelsiz olarak önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarına iade edilir.

b) Özel kanunları gereğince Devlet tarafından kişilere satılan, dağıtılan, trampa edilen, bedelli veya bedelsiz olarak devredilen veya iskânen verilen ya da özelleştirme suretiyle satılanlar ile hisseleri devredilen özel hukuk tüzel kişileri adına kayıtlı olan ancak daha sonra Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/A veya 2/B belirtmesi konulan taşınmazların tapu kayıtları geçerli kabul edilir, aynı gerekçeyle bu nitelikteki taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir, açılan davalar sonucunda Hazine adına tescil edilenler ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde ilgilileri tarafından idareye başvurulması hâlinde önceki maliklerine veya kanuni ya da akdî haleflerine bedelsiz olarak iade edilir. Ancak, bu kişilerden taşınmazlarına karşılık daha önce yer verilenlere veya bedeli ödenenlere iade işlemi yapılmaz.

c) Bu fikra kapsamında kalan taşınmazların kullanıcılarının kayıt maliklerinden farklı kişiler olmaları ve kayıt maliklerinin bu fikradan yararlanmak istemeleri hâlinde, kullanıcılar bu Kanunda belirtilen şartları taşısalar dahi doğrudan satış hakkından yararlanamazlar.

(2) Birinci fikra kapsamında kalan taşınmazlardan orman sınırı dışına çıkartılacak yerlerde bulunan ve Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/B belirtmesi konulması gereken taşınmazların tapu kütüklerine 2/B belirtmesi konulmaz ve bunlar hakkında dava açılmaz.

(3) Birinci fikra kapsamında kalan taşınmazlardan tapuda Hazine adına tescilli olan taşınmazlar hakkında aynı fikrada belirtilen süre içerisinde idareye başvurmayan ilgililerin hakları bu süre sonunda sona erer, bu kişiler idareden başkaca talepte bulunamazlar, hak ve tazminat talep edemezler ve dava açamazlar. Bu taşınmazlardan Hazine adına tescilli olanlar idarece satış dâhil genel hükümlere göre değerlendirilir.

(4) Bu maddeye göre ilgililerine iade edilmesi gereken taşınmazlardan orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazlar ilgililerine iade edilmez. Bu taşınmazların yerine, idarece belirlenen ve ilgililerince itiraz ve dava konusu edilmeksizin kabul edilen rayiç bedelleri ödenebilir veya rayiç bedellerine uygun taşınmazlar verilebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Kocaeli İli, İzmit İlçesi, Hikmetiye Köyü, Acıelma mevkii, 4 pafta, 121 parsel numaralı taşınmazın davacı adına kayıtlı iken Orman Genel Müdürlüğünce açılan dava sonucu Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:1993/535, K:1995/506 sayılı kararı ile, kesinleşen orman kadastro haritası içerisinde orman sayılan yerlerden olduğu kabul edilerek tapu kaydının iptal edildiği ve orman olarak Hazine adına tesciline karar

verildiği, bu kararın 05/11/1997 tarihinde temyiz incelemesinden geçerek kesinleştiği; Davacının vekili aracılığıyla; 6292 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ile Milli Emlak Müdürlüğüne; 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı ile iptal edilen 121 parsel sayılı taşınmazın, 6292 sayılı Kanunun 7. Maddesi kapsamında iadesi, aynı maddeye göre taşınmazın iade edilmeyecek yerlerden olduğunun tespiti halinde, 7. maddenin son fikrasına göre eş değer bir taşınmazın verilmesi, eş değer bir taşınmazın teklif edilmemesi ya da teklif edilecek taşınmazın hak sahibi müvekkili tarafından kabul edilmemesi halinde taşınmazın rayiç değeri üzerinden bedelinin hak sahibi müvekkiline ödenmesi istemiyle 29.11.2013 tarihli dilekçe ile başvurduğu; Kocaeli Valiliği, Defterdarlık Milli Emlak Dairesi Başkanlığı, İzmit Emlak Müdürlüğünce verilen 31.07.2014 tarih ve 45997973 / 41010103087 - 5115 sayılı cevap yazısında; idarece yapılan inceleme sonucunda davacının 6292 sayılı yasanın 7. maddesine göre iade hakkından yararlanmalarının mümkün olmadığının anlaşıldığının bildirildiği; bunun üzerine davacı vekilince adli ve idari yargı yerlerinde, olay kısmında ayrıntılı olarak anlatılan davaların açıldığı anlaşılmıştır.

Adli ve idari yargı yerlerinde açılan davalarda, davacının taleplerinin terditli olduğu görülmesine karşın, mahkemelerce bu hususun yargılama açısından sorun oluşturmadığı kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, görev hususunun çözüme kavuşturulması bağlamında; davacı vekilinin, "Medeni Kanunun 1007. maddesi kapsamında da müvekkili adına tazminat taleplerinin kabulünün gerektiğini; çünkü, müvekkilinin, dava konusu taşınmazın Tapu Kaydına Güvenerek bedelini ödemiş olduğunu; müvekkilin tapusunun, taşınmazın orman olarak nitelendirilmesi ile geçersiz sayılıyorsa, tapu siciline güven ilkesinin bir gereği olarak davacıya taşınmaz bedelinin ödenmesinin hukukun ve vicdanın gereği olduğunu" beyan ederek talepte bulunduğu da görülmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşmiş içtihatlarına göre, tapu kayıtlarına güvenerek kişilerin satın aldıkları taşınmazlarla ilgili olarak oluşan zararların tazmini amacıyla Medeni Kanunun 1007. maddesi kapsamında açılan davaların adli yargı yerlerinde görülmesinin gerektiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. Buna karşılık, adli ve idari yargı yerlerinde açılan davalarda, esas olarak 6292 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında taşınmazın iadesi, bunun mümkün olmaması halinde de, yine aynı Yasa maddesi uyarınca taşınmazın bedelinin tazmini/ ya da taşınmazın rayiç bedelinin ödenmesinin talep edildiği; aynı zamanda bu amaçla yapılan başvurunun da idarece reddedildiği görüldüğünden; görev uyuşmazlığının bu kapsamda incelenip- sonuçlandırılması gerektiği açıktır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; dava konusu taşınmazın 6292 sayılı Yasa kapsamında bedelsiz olarak iade şartlarını taşıyıp taşımadığı, taşınmazın yerine rayiç bedellerinin ödenip ödenmeyeceği ya da rayiç bedellerine uygun taşınmaz verilip verilmeyeceğinin saptanmasının birer idari işlem olduğu; işlemin, idari bir mercii tarafından tek yanlı olarak tesis edildiği, işin esasının da idare hukuku ilkelerine göre incelemeye uygun olduğu; davanın kökeninde, çözüme kavuşturulmamış mülkiyet, kadastro vs. gibi hukuki ilişkinin bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda, açılan davanın, 2577 sayılı Kanunun 2. birinci fikrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtildiği üzere; "İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları" ve " İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Kocaeli 2.İdare Mahkemesinin 26.9.2018 gün ve E:2018/670 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kocaeli 2.İdare Mahkemesinin 26.9.2018 gün ve E:2018/670 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 25.2.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Süleyman Hilmi | Aydemir | Nurdane |
| AYDIN | TUNÇ | TOPUZ |